

HBV - HCV - HIV:
THREE DIFFERENT AND SERIOUS THREATS FOR EUROPEAN YOUNG PEOPLE.
A NETWORK TO STUDY AND TO FACE THESE CHALLENGES IN THE
PARTICIPATING COUNTRIES.

HEPATITAS C

KAS YRA VIRUSINIS HEPATITAS C?

Virusinis hepatitas C yra užkrečiamoji liga. Šios ligos sukėlėjas - hepatito C virusas, turintis 6 potipius. Virusas atsparus ir daugelį dienų gali būti gyvybingas netgi išdžiuvusiame kraujo lašelyje. Infekcijos šaltinis – sergantis virusiniu hepatitu žmogus.

Virusinis hepatitas C gali būti ūminis arba lėtinis. Susirgus ūminiu virusiniu hepatitu C, tik 10 -15 % ligonių pasveiksta, kitiems 85% (jei liga trunka ilgiau kaip 6 mėnesius) vystosi lėtinis virusinis hepatitas C. Per 10- 15 metų organizme išsivysto kepenų cirozė ir 5 – 6% komplikuojasi kepenų vėžiu.

Pasaulyje yra apie 170 mln. žmonių, užsikrėtusių hepatito C virusu, kasmet nustatoma 3 – 4 mln. naujų lėtinio hepatito C atvejų, o Europoje tokių yra apie 8,9 mln. Kasmet pasaulyje nuo lėtinio hepatito C sukeltų komplikacijų miršta 0,5 mln. žmonių. Lėtinis virusinis hepatitas C pastaruoju laikotarpiu yra dažniausia kepenų transplantacijos priežastis JAV ir Europoje.

Lietuvoje hepatitu C yra 50 – 70 000 užsikrėtusių žmonių, o per metus gydoma apie 600 lėtinio hepatitu C sergančių ligonių.

Lietuvoje kepenų transplantacijos atliekamos retai. Skiepų nuo virusinio hepatito C nėra.

KĄ PAŽEIDŽIA HEPATITO C VIRUSAS?

Hepatito C virusas patekęs į žmogaus organizmą pažeidžia kepenis. Kepenis yra labai svarbus žmogaus sveikatai organas, atliekantis apie 500 įvairiausių gyvybinių funkcijų. Kepenų veiklos negali pakeisti nė vienas organas, žmogus be kepenų negali gyventi. Labai pažeidus kepenis, sumažėjus jų gyvybinėms funkcijoms, žmogus miršta.

KAIP UŽSIKREČIA VIRUSINIU HEPATITU C?

Pagrindinis virusinio hepatito C užsikrėtimo kelias – per užterštą hepatito C virusu kraują. Dažniausiai šia liga užsikrečia narkomanai, vartojantis švirkščiamąsias narkotines medžiagas, kai keli narkomanai pakartotinai naudoja bendrą nesterilų švirkštą, adatą arba įtraukia iš bendro indo narkotikus.

Kitas užsikrėtimo būdas – hepatito C virusu užkrėsto kraujo ar jo pagamintų kraujo preparatų perpylimas.

Yra galimybė užsikrėsti hepatito C virusu buityje, kai ligonis arba viruso nešiotojas ir jo artimieji ar kiti asmenys naudoja bendrus asmens daiktus, pvz., dantų šepetukus, skustuvus, manikiūro, pedikiūro bei tatuiruočių atlikimo reikmenis.

Medicininės mikrotraumos gydymo įstaigų darbuotojams turi tam tikrą riziką užsikrėsti hepatito C infekcija.

Labai retai hepatito C virusu užsikrečiama lytiniu būdu.

HBV - HCV - HIV:
THREE DIFFERENT AND SERIOUS THREATS FOR EUROPEAN YOUNG PEOPLE.
A NETWORK TO STUDY AND TO FACE THESE CHALLENGES IN THE
PARTICIPATING COUNTRIES.

KAIP PASIREIŠKIA ŪMINIS VIRUSINIS HEPATITAS C?

Užsikrėtus hepatitu C, inkubacijos periodas trunka nuo 3 iki 20 savaičių. 60 - 80% ligonių, sergančių virusiniu hepatitu C, bloga sveikata visai nesiskundžia. Apie 20 -30 % užsikrėtusiems asmenims pasireiškia ūmios ligos simptomai, pvz., panašus į gripą nuovargis, apetito stoka, pykinimas ir vėmimas, karščiavimas, silpnumas, lengvi pilvo skausmai arba pagelsta oda ir akių obuoliai, patamsėja šlapimas. 75 - 85% atvejų iš ūminės infekcijos formos išsirutulioja lėtinė infekcija.

VIRUSINIO HEPATITO C GYDYMAS

Tiriant ligonio kraują, nustatoma ūminio ar lėtinio virusinio hepatito C diagnozė, ligoniui skiriamas gydymas. Labai svarbu anksti nustatyti lėtinio C hepatito diagnozę ir nedelsiant pradėti gydymą, nes tik tokie ligoniai turi daugiau galimybių pilnai pasveikti ir išvengti sunkių komplikacijų. Gydymo sėkmė priklauso nuo hepatito C viruso genotipo ir nuo bendro kiekio organizme. 50–80 % žmonių, infekuotų hepatito C virusu, galima pagydyti. Gydymo efektyvumas I genotipo hepatito C virusu užsikrėtusiems pacientams yra 50–60%, II-III genotipo – 70–80%. Gydymas trunka nuo 6 iki 12 mėn. Vieni ligoniai lengvai toleruoja vaistus, kitiems gydymas gali būti sunkus ir net sekinantis. Pacientai gali netekti apetito, prarasti svorio, kai kuriuos ligonius kankina nuolatinė nuotaikų kaita, sumažėja darbingumas. Todėl vaistai labai atsargiai skiriami pacientams, kurie serga depresija. Tačiau tik tokiu būdu galima išvengti sunkių komplikacijų ir kepenų cirozės išsivystymo.

Kai kepenys labai pažeistos, ligonį galima išgelbėti transplantuojant donoro kepenis.

KAIP NEUŽSIKRĖSTI VIRUSINIU HEPATITU C?

- Nesinaudokite kitų asmenų asmeninės higienos priemonėmis pvz. skutimosi peiliukais, dantų šepetuku ir kita.
- Nevartokite švirškčiamųjų narkotinių medžiagų. Jei jau vartojate, nesidalinkite švirškštais, adatomis, indais.
- Prieš veriant auskarus, darantis tatuiruotę, įsitikinkite, ar asmuo, atliekantis šias grožio paslaugas, naudoja sterilias adatas bei instrumentus, vienkartinės pirštines, laikosi tinkamos rankų higienos.
- Naudokite asmenines apsaugos priemones, jei liosite kito asmens krauju ir (arba) kitų kūno skysčių bei jais užterštus instrumentus, daiktus.
- Praktikuokite saugius lytinius santykius.
- Informuokite Jus gydančius gydytojus jei esate užsikrėtę hepatito C virusu.

Daugiau informacijos galite rasti

www.ulac.lt